

21 september 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Bentveld,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van het Aartsbisdom Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 26 mei 2015. Op 10 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht. Op 18 augustus 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klagster is verschenen met de heer [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen. Namens het Bisdom is verschenen [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klagster is de oudste dochter uit een gezin van 11 kinderen. Het gezin woonde in [plaats]; een kleine gemeenschap, waarin alleen maar katholieke gezinnen woonden en waarin de pastoor in hoog aanzien stond. De vader van klagster deed, naast zijn normale baan, nog werkzaamheden voor de kerk. Aangeklaagde was de pastoor van de parochie en kwam regelmatig bij de ouders van klagster over de vloer. Zodoende kende klagster aangeklaagde vanuit huiselijke kring. Aangeklaagde adviseerde de ouders van klagster om haar te laten doorleren voor kleuteronderwijzeres. Hij had in die tijd een kleuterschool opgericht waar klagster stage ging lopen. 's Avonds ging ze naar school. Af en toe had ze door de week vrij om huiswerk te maken. Haar huiswerk kon klagster op de pastorie maken, zodat aangeklaagde haar kon helpen.

Klagster mocht in de spreekkamer van de pastorie haar huiswerk maken. Terwijl zij met haar huiswerk bezig was, kwam aangeklaagde binnen om te vragen hoe het ging. Daarbij ging hij

achter klaagster staan, legde zijn handen op haar schouders en boog zich over haar heen. De tweede keer dat klaagster haar huiswerk maakte op de pastorie, kwam aangeklaagde weer binnen om te vragen hoe het ging. Deze keer ging hij niet alleen achter haar staan met zijn handen op haar schouders, maar maakte hij de knoopjes aan de achterkant van de trui van klaagster open. Vervolgens ging hij met zijn handen onder haar trui en betastte hij de borsten van klaagster. Bij elk bezoek ging aangeklaagde een beetje verder. Zo nam hij klaagster mee naar een hoekje van de spreekkamer. In dat hoekje waren zij niet zichtbaar voor de buitenwereld. In de hoek deed aangeklaagde de rok van klaagster omhoog. Met zijn hand ging hij in de onderbroek van klaagster. Aangeklaagde streelde de vagina van klaagster, kneep er in en ging met zijn vinger bij haar naar binnen. Ondertussen pakte hij met zijn andere hand de hand van klaagster en wreef daarmee over zijn broek. Klaagster voelde de stijve penis van aangeklaagde. Na verloop van tijd begon aangeklaagde klaagster ook te zoenen, wat later uitmondde in tongzoenen. Omdat klaagster thuis geen enkele seksuele voorlichting had gehad, wist zij niet wat haar overkwam.

Het misbruik begon toen klaagster 15 jaar oud was en heeft twee jaar geduurd. Omdat er geen verwarming was in de spreekkamer van de pastorie, ging klaagster daar in de winter niet heen. Om die reden denkt klaagster dat het misbruik twee jaren, telkens gedurende zeven maanden heeft plaatsgevonden met een frequentie van één keer per week.

2.2. Als gevolg van het misbruik door aangeklaagde is klaagster erg onzeker geworden. Toen zij 19 jaar was heeft klaagster een tube slaappillen ingenomen en daardoor bijna een einde aan haar leven gemaakt. Ze wilde rust in haar hoofd.

De eerste tijd van haar huwelijk had klaagster veel moeite met de gemeenschap. Ze lag als het ware als een plank in bed. Nadat klaagster beviel van haar zoon, raakte zij in een postnatale depressie. Klaagster en haar man zijn in therapie gegaan. Ook heeft klaagster gesprekken gevoerd met pastoor [naam] en pastoor [naam] aan wie zij haar verhaal verteld heeft. Door deze gesprekken is klaagster, naar eigen zeggen, redelijk overeind gebleven. Rond haar vijftigste heeft klaagster deelgenomen aan een gespreksgroep van lotgenoten. Hier heeft klaagster veel steun aan gehad.

Klaagster ziet nog steeds hetgeen gebeurd is regelmatig als een film voor zich.

2.3. Klaagster wenst erkenning te krijgen voor hetgeen aangeklaagde haar aan heeft gedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De heer [naam] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat, gelet op de steunverklaringen van pastoor [naam], pastoor [naam] en de broer van klaagster, geconcludeerd moet worden dat de door klaagster omschreven gebeurtenissen aannemelijk zijn. Ter zitting heeft de heer [naam] gezegd geen twijfels te hebben aan de inhoud van de klacht van klaagster. Hij heeft daarover ter zitting zijn spijt betuigd en heeft zijn verontschuldigheden aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klaagster destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst, hebben plaatsgevonden. Gedurende twee jaren heeft aangeklaagde telkens zeven maanden op wekelijkse basis, misbruik gemaakt van klaagster. Dit misbruik bestond in het betasten van de borsten en vagina van klaagster, het met zijn vinger binnendringen in de vagina van klaagster en het zoenen en tongzoenen van klaagster. Klaagster moest met haar hand over de penis van aangeklaagde wrijven, terwijl aangeklaagde zijn broek aan had.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van pastoor [naam], waarin staat dat klaagster tijdens zijn pastoraat van 1985-1996 gesprekken met hem heeft gevoerd. In een van deze gesprekken heeft klaagster aan [naam] verteld dat zij in [plaats] op vijftienjarige leeftijd door aangeklaagde is misbruikt. Ook wordt haar klacht ondersteund door de schriftelijke verklaring van pastoor [naam]. Hierin schrijft hij dat hij kort na 1996 een gesprek heeft gehad met klaagster. Klaagster vertelde aan hem hoe zij door een pastoor in haar jonge jaren was misbruikt. Tenslotte is de schriftelijke verklaring van een van de broers van klaagster van belang, waaruit volgt dat aangeklaagde ook jongetjes betastte.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik 15 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging ter zitting kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve wijst de Klachtencommissie erop dat klaagster bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Aartsbisdom Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Deze beslissing is genomen op 21 september 2015 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, dr. P.J.A. van Panhuis en drs. L. Erftemeyer leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.